

Värnamo kommun

Huvudman: kontaktcenter@varnamo.seRektor: carmen.winding@edu.varnamo.se

2022-10-10

1 (8)

Dnr-2020:5416

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för
kvalitet i undervisningen i moderna språk
– undervisning för kommunikativ förmåga
vid Bors skola i Värnamo kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av skolans arbete för kvalitet i undervisningen i moderna språk – undervisning för kommunikativ förmåga vid Bors skola i Värnamo. Granskningen genomfördes under vårterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fyra utvecklingsområden som angetts i beslut den 18 mars 2022, dnr 2020:5416.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Bors skola senast den 16 september 2022 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Värnamos kommun har inkommit med en sådan redovisning den 12 september 2022.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Undervisningen ger elever möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga

- *Rektorn behöver leda lärarna i moderna språk i att utveckla en undervisningsidé som tydligt grundar sig på aktuella styrdokument samt säkerställa att denna idé också manifesteras i klassrummet.*

Bedömning: Ytterligare kvalitetshöjande åtgärder behövs.

- *Rektorn behöver se till att lärarna i moderna språk utvecklar arbetssätt och strategier för att få eleverna att kommunicera mer muntligt i klassrummet.*

Bedömning: Rektorn har vidtagit vissa åtgärder för att höja kvaliteten. Ytterligare kvalitetshöjande åtgärder behövs.

Skolan skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet

- *Rektorn behöver upprätta strukturer för det kollegiala samarbetet mellan språklärarna på den egna skolenheten för att tillsammans med sin personal på så sätt utveckla och säkra kompetensen för hela språklärarkollektivet.*

Bedömning: Rektorn har enbart planerade åtgärder, men inget konkret är genomfört. De planerade åtgärderna ligger i linje med Skolinspektionens bedömning.

- *Rektorn behöver, tillsammans med lärarna, utveckla metoder för att identifiera elevers eventuella behov av stöd i ämnet moderna språk. I detta ingår att genom sådant stöd få fler elever att fullfölja sina språkstudier.*

Bedömning: Ytterligare kvalitetshöjande åtgärder behövs.

Skolinspektionens samlade bedömning är att ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar därmed granskningen, men kommer att fortsätta följa Bors skola och Värnamos kommun i sin samlade risk- och väsentlighetsanalys.

Bakgrund

Undervisningen ger elever möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga

Bedömningen var att utvecklingssatsningar behövde inledas inom följande:

- *Rektorn behöver leda lärarna i moderna språk i att utveckla en undervisningsidé som tydligt grundar sig på aktuella styrdokument samt säkerställa att denna idé också manifesteras i klassrummet.*

Av redovisningen framgår att rektorn planerar fortbildningsträffar inför den nya kursplanen i moderna språk med fokus bland annat på interkulturell kommunikation. Redovisningen visar inte hur fortbildningen avser att utveckla lärarnas konkreta klassrumsarbete specifikt kring kommunikation och interkulturellt arbete utifrån aktuella styrdokument. Det framgår inte av redovisningen huruvida någon av dessa planerade träffar ännu är genomförda och inte heller hur rektorn avser att följa upp att arbetet genomförs och får ett avtryck i klassrummet.

- *Rektorn behöver se till att lärarna i moderna språk utvecklar arbetssätt och strategier för att få eleverna att kommunicera mer muntligt i klassrummet.*

Det framgår vidare av redovisningen att skolan har genomfört en enkät där de efterfrågat elevernas synpunkter på hur de skulle kunna vilja och våga samtala mer i klassrummet. Enligt redovisningen har lärarna tagit hänsyn till dessa synpunkter när de planerat undervisningen och det spaltas upp konkreta övningar som möjliggör mer målspråkstalande, vilka lärarna har prövat under vårterminen. Enligt redovisningen har arbetet gjort eleverna mer motiverade att tala målspråket. Skolan har planer på att framöver samarbeta med elever utomlands bland annat genom videokonferenser, men det framgår inte huruvida dessa planer är konkretiserade eller förankrade hos lärare och elever. Redovisningen innehåller heller ingen information om hur rektorn avser att följa upp arbetet.

Skolan skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet

Bedömningen var utvecklingsområden behövde inledas inom följande:

- *Rektorn behöver upprätta strukturer för det kollegiala samarbetet mellan språklärarna på den egna skolenheten för att tillsammans med sin personal på så sätt utveckla och säkra kompetensen för hela språklärarkollektivet.*

Vidare visar redovisningen att rektorn kommer att organisera för fler ämnesträffar. En fast mötestid per vecka planeras, där lärarna ska samarbeta kollegialt och bland annat planera undervisningen gemensamt. Lärarna ska på dessa träffar också diskutera aktuell forskning, bland annat om det pågående utvecklingsarbetet kring lektionsdesign. Rektorn ska också organisera några nätverksträffar med andra lärare per termin och nämner samarbete med en förstelärare i språk från en annan skola, oklart vilken. Det framgår inte av redovisningen hur rektorn avser att följa upp arbetet.

- *Rektorn behöver, tillsammans med lärarna, utveckla metoder för att identifiera elevers eventuella behov av stöd i ämnet moderna språk. I detta ingår att genom sådant stöd få fler elever att fullfölja sina språkstudier.*

Slutligen visar redovisningen att skolans personal diskuterat hur de ska få fler elever att välja språk och även stanna kvar i språkstudierna även om de inte når ett godkänt betyg. Redovisningen visar dock inte på några strategier eller metoder för hur de ska identifiera elevers behov av stöd i ämnet för att eleverna ska kunna fullfölja sina studier.

På Skolinspektionens vägnar

2022-10-07

X Mirzet Tursunovic

Mirzet Tursunovic

Beslutsfattare

Signerat av: Mirzet Tursunovic

2022-10-08

X Maria Lundström

Maria Lundström

Föredragande

Signerat av: Maria Lundström

I handläggningen av ärendet har även Arne Hellmark medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/skolans-arbete-for-kvalitet-i-undervisningen-i-moderna-sprak--undervisning-for-kommunikativ-formaga/>

Bilaga 2: Författningsstöd

Enligt **skollagen**¹ ska elever i grundskolan erbjudas undervisning i moderna språk. I **skolförordningen**² anges under vilka förutsättningar som undervisning ska erbjudas och anordnas i språken franska, spanska och tyska. Under vissa förutsättningar får fjärrundervisning anordnas i ämnet moderna språk i grundskolan (10 kap 4 och 8 §§ och 21 kap 2-5 §§ skollagen, 5 a kap. 2-4 §§ och 9 kap. 5-7 skolförordningen).

Frågeställning 1

Enligt **skollagen** ska det i utbildningen i grundskolan tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. I skollagen föreskrivs att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Vidare anges i skollagen att elever i grundskolan ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Av skollagens framgång också att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Av **skolförordningen** framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Av **läroplanen** framgår att skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning. Vidare anges i läroplanen att läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan. Därtill framgår av läroplanen att läraren tillsammans med eleverna ska planera och utvärdera undervisningen. Av läroplanen framgår också att rektorn har ansvaret för skolans resultat och, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla

¹ Skollag (SFS 2010:800)

² Skolförordning (SFS 2011:185)

kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet (1 kap. 4-5 §§, 3 kap 2 § och 5 kap 3 § skollagen, 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr22; 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar).

Av **kursplanen**³ för ämnet moderna språk framgår att undervisningen i moderna språk syftar till att bland annat ge eleverna möjlighet att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär att förstå talat och skrivet språk, att kunna formulera sig och samspela med andra i tal och skrift och att kunna anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet och att kunna använda olika strategier för att stödja kommunikationen och lösa problem när språkkunskaperna inte räcker till⁴ (Lgr22; Kursplaner, 5.6 Moderna språk).

Frågeställning 2

I **skollagen** föreskrivs att det pedagogiska arbetet vid skolenheten ska ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas och ansvarar för att kvalitetsarbete vid skolenheten genomförs. I **läroplanen** anges att rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Vidare har rektor, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans de behöver och att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen (2 kap. 9 § och 4 kap. 4 § skollagen; Lgr 22, 2.8 Rektors ansvar).

En elev i grundskolan ska enligt **skollagen** ges extra anpassningar om det befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Särskilt

³ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Kursplaner, 5.6 Moderna språk.

⁴ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

stöd i grundskolan ska ges elever på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Av **läroplanen** framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (3 kap 5 och 7-10 §§ skollagen; Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar).